

VSNU-input t.b.v. Tijdelijke wet testbewijzen covid-19

15 maart 2021

Inleiding

De Tijdelijke wet testbewijzen covid-19 schept de mogelijkheid om de universiteiten aan te wijzen als sector waarin een testbewijs verplicht gesteld kan worden. De universiteiten vinden het van groot belang om zo snel mogelijk weer fysiek onderwijs aan studenten te kunnen geven. Ook is het voor de universiteiten van groot belang dat helder is wat de gevolgen van deze wet zijn voor de keuzes waar universiteiten voor staan om fysiek onderwijs weer mogelijk te maken. Over drie aspecten van de wet hebben de universiteiten vragen. Zij zien de antwoorden op deze vragen graag terug in de Memorie van Toelichting (MvT):

- drie parallelle vormen van onderwijs?
- verplichtstelling universiteiten om testbewijzen verplicht te stellen;
- wettelijke verplichting fysiek onderwijs.

Drie parallelle vormen van onderwijs?

Pagina 5 van de MvT suggereert nu een nabije toekomst waarin parallel drie vormen van onderwijs worden aangeboden door de opleiding: (i) fysiek onderwijs met testbewijs, (ii) fysiek onderwijs zonder testbewijs en (iii) onlineonderwijs (voor studenten die niet naar de campus kunnen komen, bijvoorbeeld om reden van klachten of negatief reisadvies). Het aanbieden van fysiek onderwijs zonder testbewijs kan problematisch zijn om reden van fysieke capaciteit van de onderwijsgebouwen en tentamenvoorzieningen, de werkdruk van docenten, arbowetgeving en de bekostigingsvoorwaarde om publieke middelen doelmatig te besteden. In het verlengde daarvan komt de vraag op hoe universiteiten deze drie parallelle onderwijsvormen voor al hun opleidingen zouden moeten aanbieden, binnen de huidige faciliteiten en de huidige bekostiging.

Verplichtstelling universiteiten om testbewijzen verplicht te stellen

De wettekst maakt niet duidelijk of op basis van de Tijdelijke wet testbewijzen covid-19 universiteiten door de minister van OCW (of een ander overheidsorgaan) kunnen worden verplicht testbewijzen als voorwaarde te hanteren voor toelating van studenten tot onderwijsgebouwen en -terreinen, fysiek onderwijs en tentamens. Betreft het een vrije keuze van universiteiten om van deze mogelijkheid gebruik te maken? Als het een plicht is, is de vraag: Wat als universiteiten geen gebruik willen maken van testbewijzen? Hoe ziet de handhaving er dan uit? Als het een keuzemogelijkheid is: wat als universiteiten niet kiezen voor het gebruik van testbewijzen?

Wettelijke verplichting fysiek onderwijs

Het is zonder meer juist dat universiteiten zich sinds het begin van de coronacrisis inspannen om zo veel mogelijk fysiek onderwijs te organiseren voor zo veel mogelijk studenten. Dat willen universiteiten ook heel graag. De MvT suggereert echter dat thans op universiteiten een plicht rust tot het aanbieden van fysiek onderwijs, dat studenten recht hebben op fysiek onderwijs en dat het hoger onderwijs bij algemene maatregel van bestuur kan worden aangewezen om (...) aan meer studenten meer fysiek onderwijs te geven. Zie p. 2 en p. 4 MvT: "Dat hierdoor veel studenten niet ten volle gebruik kunnen maken van hun recht op onderwijs leidt tot onwenselijke gevolgen." Uit de WHW of enige andere wettelijke regeling volgt geen afdwingbaar recht van studenten op fysiek onderwijs en het aanbieden van fysiek onderwijs is ook geen bij wet geregelde deugdelijkheidseis/voorwaarde voor bekostiging.